Skipulag og orkumál

Guðjón Bragason, sviðsstjóri hjá Sambandi íslenskra sveitarfélaga

Áhrif virkjana geta náð út fyrir mörk sveitarfélaga

- Það þarf að flytja orkuna til notenda
- Vatnsaflsvirkjanir ná iðulega yfir sveitarfélagamörk
- Brennisteinsvetni frá háhitavirkjunum berst með vindi
- Sjónræn áhrif vindmylla
- Skipulag og starfsemi handan fjarðar og í strandsjó snertir oft fleiri sveitarfélög

Mikil og heit umræða um orkumál

- Rammaáætlun, kostir og gallar
- Staða kerfisáætlunar Landsnets gagnvart skipulagi
- Nauðsyn á styrkingu flutningskerfisins til frekari atvinnuþróunar
- Stefna um raflínur
- Gerð landsskipulagsstefnu 2015-2026, á að flytja raforku yfir miðhálendið?
- Vaxandi áhugi á nýtingu vindorku
- Endurskoðun náttúruverndarlaga
- Er skynsamlegt að leggja sæstreng til Evrópu til raforkuflutnings?
- Hver er orkuþörfin innanlands?

Loftlínur eru ekki allar eins

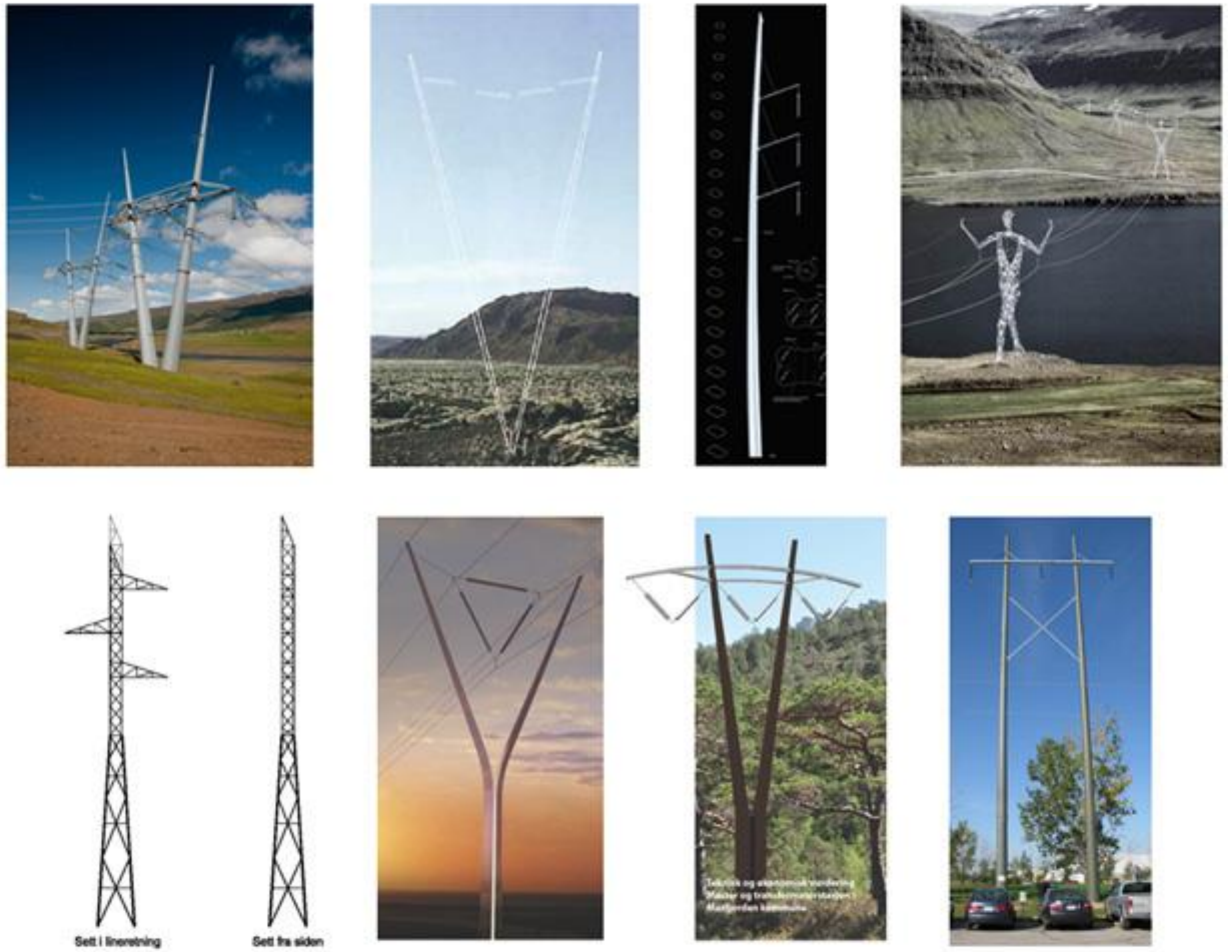

Stefna stjórnvalda um raflínur

Þingsályktunartillaga bíður síðari umræðu á Alþingi

Breyting gerð í atvinnuveganefnd á kostnaðarviðmiði jarðstrengja vs. loftlína

Staða kerfisáætlunar Landsnets gagnvart skipulagsáætlunum sveitarfélaga

Staða kerfisáætlunar er veik gagnvart skipulagi í gildandi lögum.

- Verkefnið við frumvarpsgerðina var að finna eðlilegt jafnvægi milli þjóðarhagsmuna og skipulagsvalds sveitarfélaga
- Hefði þurft lengri tíma til samráðs, frumvarpið gallað í upphafi

Frumvarpið bíður nú 3. umræðu á Alþingi

Búið að taka verulegt tillit til sjónarmiða sambandsins

- Stefna um uppbyggingu flutningskerfisins verði lögð fyrir Alþingi á 4 ára fresti
- Sveitarfélög fá allt að 8 ár til að samræma aðalskipulag við áætlunina
- Þokkaleg sátt líklega að skapast um málið

Landsskipulagsstefna 2015-2026

- Skipulagsákvarðanir um landnýtingu og mannvirkjagerð vegna orkuvinnslu og orkuflutnings taki mið af áherslu landsskipulagsstefnu á sjálfbæra nýtingu orkulinda og verndun víðerna og náttúru miðhálendisins. Meiriháttar mannvirkjagerð verði beint að stöðum sem rýra ekki víðerni eða landslagsheildir hálendisins (1.4.1)
- Við umhverfismat verndar- og orkunýtingaráætlunar verði lagt mat á samlegðaráhrif virkjunarkosta á víðerni og náttúru hálendisins. Lagt verði mat á áhrif orkuflutningsmannvirkja og samlegðaráhrif nýrra virkjunarkosta með öðrum mannvirkjum sem fyrir eru eða þegar ákveðin.
- Við umhverfismat kerfisáætlunar verði lagt mat á áhrif mismunandi kosta varðandi legu og útfærslu orkuflutningsmannvirkja á víðerni og náttúru hálendisins. Á miðhálendinu taki slíkt umhverfismat til kosta sem felast í lagningu jarðstrengja auk loftlína.

Viljum við örugglega vindmyllur?

Megum vænta hraðrar þróunar á næstu árum en hugum fyrst að stefnunni!

Hrein orka en ekki án umhverfisáhrifa

Lítil reynsla hér á landi en vel þekkt víða erlendis

Vanda þarf staðsetningu og útfærslu

Ótímabært að sveitarfélög skuldbindi sig til mikillar uppbyggingar á þessu sviði

Vindmyllur í sjó eða á strönd?

Vindmyllur á landi (-Lundir eða –Garðar)

Að virkja bæjarlækinn

Jákvæðni er almennt mikil gagnvart smávirkjunum en vanda þarf til leyfisveitinga á eftirlits með þeim rétt eins og öðrum mannvirkjum, sbr. ný skýrsla Veiðimálastofnunar

Verður lagður sæstrengur til Evrópu?

- Miklir fyrirvarar enn við þær hugmyndir
- Gæti m.a. oltið á þróun vindorkunýtingar hér á landi

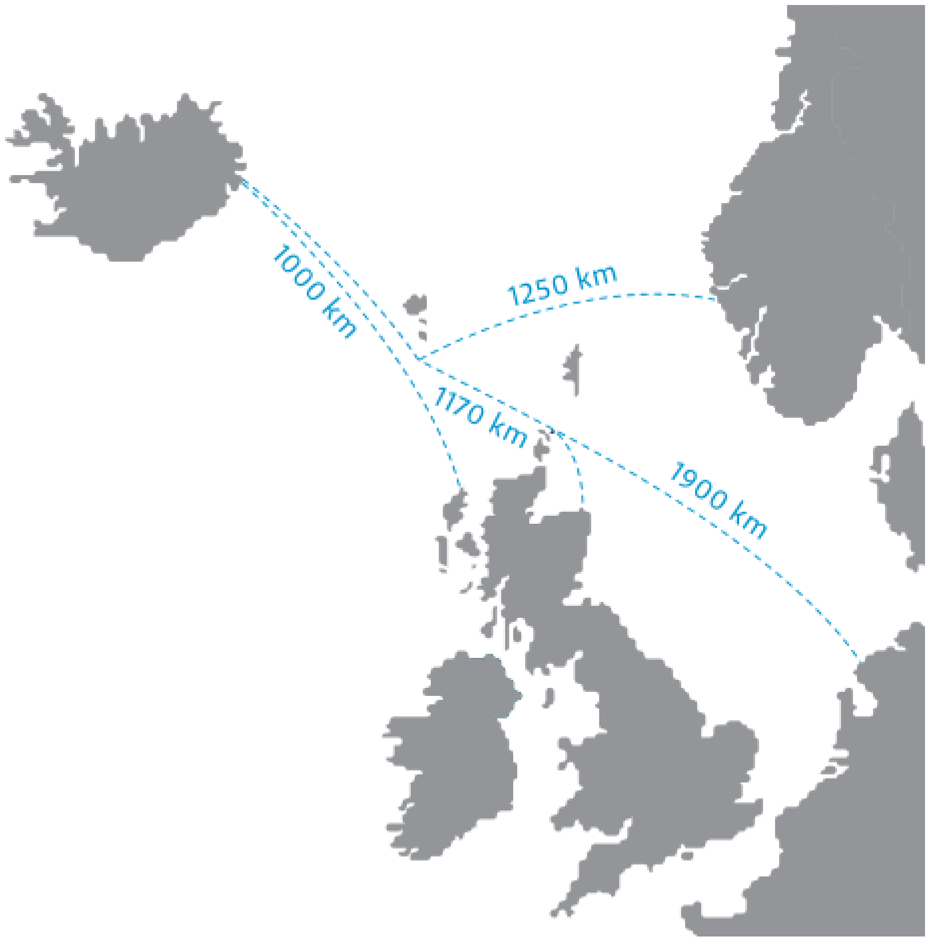

Mál til úrlausnar

- Skattlagning á virkjanir og flutningsmannvirki
  - Áherslumál hjá Sambandi íslenskra sveitarfélaga og Samtökum orkusveitarfélaga að koma hreyfingu á það mál
  - Eykur líkur á sátt um raforkumál ef nærsamfélagið allt fær sanngjarnan ávinning af nýtingu auðlinda
- Vantar skýrari löggjöf um vindorku
  - Í lögunum um rammaáætlun er bara talað um nýtingu vatnsafls og jarðvarma
  - Tillögur Landsvirkjunar um vindlundi fara samt til umfjöllunar í rammaáætlun
  - Hvernig eiga sveitarfélög að bregðast við áhuga orkufyrirtækja á vindorku?

Samantekt

Orkumál eru í eðli sínu bæði flókin og umdeild

Mikilvægt er að bæði ríki og sveitarfélög hafi skýra stefnu um málefnið

Stefna ríkisins má ekki ganga of langt inn á skipulagsvald sveitarfélaga

Örugglega er gagnlegt fyrir sveitarfélög að nýta svæðis-skipulagsstefnu sem stjórntæki til að auka sátt um hvert skuli stefna

Takk fyrir!

Gagnlegar slóðir

- http://www.ramma.is/
- http://www.landsskipulag.is/
- http://orkustofnun.is/
- http://www.landsvirkjun.is/rannsoknirogthroun/throunarverkefni/vindmyllur
- http://www.os.is/raforka/rammaaaetlun/erindi-til-verkefnisstjornar-rammaaaetlunar-3/
- http://www.landsvirkjun.is/rannsoknirogthroun/throunarverkefni/saestrengur
- http://www.veidimal.is/Files/Skra_0070762.pdf